

Съдържание

Пролог	7
Глава първа	
Средният изток	21
Глава втора	
Пътят за Китай	49
Глава трета	
Хубилай хан	89
Глава четвърта	
От Пекин към Бенгалия	139
Глава пета	
От Пекин до Амой	169
Глава шеста	
От Китай до Индия	217
Глава седма	
Индия	237
Глава осма	
Арабското море	273

Преводът е направен по варианта на проф. А. Латъм (1958) на критичното издание на ръкописите на Марко Поло на проф. А. Бенедето (1938). Самото то почива на Парижкия ръкопис на Рустичело от XIV в., Латинския компендиум (L), изданието на италиански език (R), Латинския компендиум (Z), доскоро познат само по превод от XVIII в. и впоследствие намерен в Толедо (1938).

Васил Атанасов

Пролог

Нека царе и владетели, принцове и князе, благородници и знатни, нека обикновените люде от градовете, които желаят да узнаят историята на народите и чуят за разните части на земята, вземат тази книга и я прочетат. Тя описва всякакви чудеса и любопитни неща от Велика Армения¹ и Персия, тя разказва за татарите и Индия и за много други земи. Книгата ни ясно ще разкаже за тях по реда на разказа на господин Марко Поло, мъдрия и знатен венецианец, който ги видя със собствените си очи. Тя съдържа много повече, а онова, което сам не видя, узна от други хора, на които може да се вярва и които казваха истината. Ще разкаже за видяното и чутото, та нашата книга ще бъде точен разказ, свободен от всякакви измислици. Нека всеки, който я прочете или чуе, да я чете на глас, да знае, че може да ѝ вярва, защото това не е нищо друго освен самата истина. Нека се знае, откак Господ Бог, нашият повелител, създаде Адам, прародителя ни, няма до ден днешен мъж, християнин или езичник, татарин или индус, от която и да било раса, който да познава или да е обходил толкова много земи, колкото Марко Поло; до ден днешен няма човек, видял толкова много чудеса, колкото същият този

---

1 Под Велика Армения по време на татарско-монголското владичество се подразбирала по-голямата част от Армения, с главен град Хлат на брега на езерото Ван, а под Малка Армения – царство в югоизточните части на Мала Азия около залива Мерсин и Искендерон, с главен град Сис, разположен на река Джейхан, Аяс (Лайас) – дн. Юмурталик, който се намира в същия залив във вилаета Игел и Джейхан. (Всички бележки под линия са от англоезичното издание.)

Марко Поло. Затова той реши, че ще бъде твърде жалко да не се запише всичко видяно и чуто, та други, които не са го виждали и не го познават, да могат да узнаят за него от тази книга.

Нека кажа, че той остана и живя по тези земи цели двадесет и шест години. Така ги опозна. След това, докато бе в тъмница в Генуа, в лето господне 1295, и желаше да запълни свободното си време и да развлича слушателите си, нареди на господин Рустичело от Пиза, затворен в същата тъмница, да ги запише. Но разказаното бе само част от онова, което можа да си спомни.

В ЛЕТО ГОСПОДНЕ 1260, КОГАТО Балдуин беше император на Константинопол и господин Понте бе наместник на Венецианския дож, г-н Николо Поло, бащата на Марко, и господин Матео, брат на Николо, пристигнаха в Константинопол от Венеция със стоките си. Те бяха хора от знатно семейство и се отличаваха със своя ум и проникателност. Прецениха възможностите за търговия и решиха да преминат през Черно море, като се надяваха да извършат доходна търговия. Затова закупиха много прекрасни и скъпоценни камъни и се отправиха за Судак¹.

Останаха там известно време и решиха да продължат по-нататък. Нека разкажа за тези събития. Напуснаха Судак и следваха пътя на коне, без да се случи нищо, заслужаващо отбелязване, докато достигнаха двора на Барка хан, повелител на голяма част от татарската земя, който по това време се намирал в Болгара².

Барка хан посрещна господата Николо и Матео с големи почести и бе много доволен, че го бяха посетили. Двамата братя му дадоха всичките скъпоценни камъни, които носеха. Барка ги прие с очевидно задоволство. В замяна им даде стоки, два пъти колкото стойността им. Позволи им да ги продават където желаят, което те сториха и получиха добра печалба.

---

1 Главно пристанище по това време в Южен Крим.

2 Болгара – столица на волжките българи, разположена срещу устието на р. Кама.

БЯХА ПРЕКАРАЛИ ЕДНА ГОДИНА В земята на Барка, когато между него и Хулагу, хан на татарите от Леванта, започна война. Потеглиха един срещу друг с всичките си войски и стана сражение, при което паднаха мнозина от двете страни; най-сетне победата натежа на страната на Хулагу. Заради тази война и сражението никой не можеше да пътува из страната, без да рискува да го арестуват. Поне таква бе положението там, закъдето братята Поло пътуваха. В обратната посока можеха да вървят свободно. И затова си казаха: „Тъй като не можем да се върнем в Константинопол със стоките си, нека се отправим на изток. След това ще се върнем по обиколен път.“ И така, те се сбогуваха с Барка и достигнаха един град на име Укака¹, който се намира на границите на земите на западния хан. А оттук пресякоха реката Тигрис [вероятно р. Волга] и странстваха седемнадесет дни през една пустиня, където не срещнаха никакви градове или села, а само странстващи татари, които преживяват от стадата си.

Щом пресякоха тази пустиня, достигнаха до голям и великолепен град на име Бухара. Областта се нарича Бухара, а нейният управител Барак. Градът е най-прекрасният в цяла Персия. Когато братята пристигнаха, разбраха, че нито могат да продължат, нито да се върнат, и така останаха там три години.

През това време в Бухара дойде пратеник на Хулагу, хан на татарите от Леванта – на път към Великия хан на татарите, на име Хубилай. Хубилай живее на края на света, в североизточна посока. Когато пратеникът видя господин Николо и господин Матео, много бе учуден, защото никога не бе виждал латинец в тази страна. Узнавайки, че те са търговци, той им рече: „Господа, ако ми се доверите, имам твърде изгодно и достойно предложение.“ Братята с готовност се довериха за всичко, което му бе подвластно. Пратеникът отвърна: „Господа, уверявам ви, Великият хан на татарите никога не е виждал латинци и много желае да се запознае с тях. Затова, ако ме съпроводите по пътя до него, той наистина ще се радва да ви види и ще ви окаже големи почести, и

---

1 Селище в околностите на днешния Саратов.

голямо богатство ще ви даде. А с мен вие ще може да пътувате в безопасност, без да изпитвате нужди или пречки.“

При тези думи те се зарадваха много и отвърнаха, че с най-голямо желание са готови да пътуват с него. Тръгнаха с пратеника на Великия хан и цяла година вървяха на север и североизток, преди да пристигнат. По пътя видяха множество твърде интересни неща, за които няма да разкажа, защото господин Марко, син на господин Николо, който също ги видя, ще ги опише по-нататък в тази книга.

Щом господата Николо и Матео пристигнаха в двора на Великия хан, той ги прие и обсипа с почести, посрещна ги много добре и изобщо бе много доволен, че бяха дошли. За много неща ги разпита, първом за императорите, за управлението на техните владения и как раздават правосъдие, след това за царете, князете и техните знатни благородници. Запита ги и за Светия отец и уредбата на Католическата църква и обичаите на латинците. А господата Николо и Матео разказаха истината за всички тези неща изчерпателно и вещо, защото бяха мъдри хора, които добре разбираха езика на татарите.

Когато Хубилай, Великият хан, повелителят на всички татари в света и на областите и царствата в тази обширна земя, узна всичко онова, което братята вещо и просто обясниха за латинците, той остана доволен. Реши да изпрати свои хора до папата и натовари двамата братя да тръгнат с тази мисия заедно с един от велможите му. Те отвърнаха, че ще изпълнят нарежданията като заповеди на техен повелител. Великият хан извика един от велможите си на име Когатай и му обяви, че желае той да ги придружи до папата. Когатай отвърна: „Господарю, аз съм ваш слуга и съм готов да сторя каквото наредите, доколкото ми позволят силите.“ Великият хан нареди да се съставят писма до папата на турски и ги повери на двамата братя и своя велможа и им даде нареждания какво да кажат от негово име на папата. А смисълът на неговите писма и неговата мисия бе следният: известяваше на папата, че желае да му бъдат изпратени сто души, учени и вещи в християнската вяра, които познават седемте изкуства, вещи са в спор и могат убедително да докажат на идолопоклонниците и

останалите привърженици на друга вяра, че тяхната вяра е погрешна и че идолите, които държат по къщите си и почитат, са дело на дявола – такива люде, способни да докажат със силни доводи превъзходството на християнската вяра. Освен това Великият хан поръча на двамата братя да донесат осветено масло от лампата над гроба Христов в Йерусалим. С такава мисия ги натовари.

Също така Великият хан даде на двамата братя и своя велможа *пайдъз* – златна плочка, с която нареждаше да им се осигури подслон, коне и всичко, от каквото тримата пратеници имат нужда, и да ги съпровождат от една страна в друга. Добре снабдени с всичко необходимо, господата Николо и Матео и другият пратеник се сбогуваха с Великия и могъщ хан, възседнаха конете и поеха по пътя си.

Изминаха част от пътя и велможата, който ги съпровождаше, се разболя и не можеше да продължи по-нататък, а остана в един град. Двамата братя видяха, че е болен, и го оставиха и продължиха пътя си. И, вярвайте ми, навсякъде, където минаха, ги обслужваха и им се подчиняваха каквото и да заповядваха. Какво повече да кажа? Яздеха ден след ден, докато достигнаха Аяс. Впрочем наистина им беше трудно да изминат този път за три години, защото не можеха да яздят непрекъснато, а се налагаше и да спират поради лошото време, снеговете и придошлите реки.

От Аяс се отправиха към Акре¹, където стигнаха през месец април лето господне 1269. Тук узнаха, че наместникът на Светия отец на име Климент е мъртъв. Отидоха при един учен духовник, легат на Римската църква за целия Египет, човек с голям авторитет, на име Тедалдо от Пиаченца, разказаха му за мисията до папата, с която Великият хан на татарите ги бе натоварил. Той много се почуди от онова, което узна от тях, а и това дело му се видя от голяма полза и чест на християнския свят. Затова им отвърна: „Господа, виждате, че папата почина. Затова само трябва разумно и търпеливо да изчакаме избора на нов папа. Щом имаме нов

---

1 Дн. Акка в Палестина.

папа, тогава ще може да изпълните мисията си.“ И двамата братя, като виждаха, че легатът е прав, обявиха, че до избора на папа ще се завърнат във Венеция, за да се видят със семействата си. Така напуснаха Акре и се отправиха към Негрипонт¹, откъдето взеха кораб и отплаваха за Венеция. Там господин Николо узна, че съпругата му бе починала и му бе оставила петнадесетгодишен син на име Марко. Именно за този Марко се говори в книгата. Господин Николо и господин Матео останаха във Венеция около две години, като изчакваха да изберат новия папа. Чакаха дълго време, но видяха, че папа не е избран, и сметнаха, че ако останат още, може да стане прекалено късно, за да се завърнат при Великия хан, и затова тръгнаха от Венеция, като взеха със себе си и Марко, сина на Николо. Направо отплаваха за Акре, където срещнаха папския легат. Нашироко разискваха въпроса с него и поискаха да им разреши да се отправят за Йерусалим, за да вземат светено масло от гроба Господен, както ги беше натоварил Великият хан.

Легатът им разреши и те тръгнаха от Акре за Йерусалим и взеха светеното масло. След това се завърнаха при легата в Акре с думите: „Отче, както виждаме, все още не е избран папа. Ние желаем да потеглим обратно при Великия хан, защото се забавихме прекалено дълго.“ А папският легат, който беше един от най-знатните отци на църквата, рече: „Щом тъй желаете, тъй да бъде.“ Нареди да съставят писмата и изпрати послание до Великия хан, като потвърждаваше, че господата Николо и Матео са дошли, за да изпълнят мисията си, но тъй като не бил избран папа, не успели в това.

Получиха писмата на папския легат и се отправиха на път към Великия хан. Едва достигнали до Аяс, тъй се случи, че самият папски легат бе избран на престола на Светия отец и възприе името Григорий от Пиаченца. Тази вест твърде много ги зарадва и скоро в Аяс дойде пратеник от легата, който поръча, ако не са заминали², господата Николо и Матео да се завърнат при него.

---

1 Дн. Халкида, о-в Евбея.

2 Според ръкопис V те не успели да продължат пътя си, защото един

Много се зарадваха на тези вести и с готовност предадоха, че ще се върнат. Какво остава да се каже? Кралят на Армения стъкми една галера за тях и ги изпрати до легата с най-големи почести.

Пристигнаха в Акре и се явиха при Светия отец, папата, и смирено се поклониха. Той им оказа голямо внимание, благослови ги и беше много благосклонен към тях. Нареди на двама доминиканци, най-мъдрите по тези места, да ги придружат. Единият бе брат Николай от Виченца, другият брат Уилям от Триполи. На отците връчи писма, които потвърждаваха пълните права да ръкополагат свещеници и владици и да опрощават грехове, както папата. Даде им каквито писма искаха, включително между другото братът на Великия хан, Абака, повелител на татарите от Леванта, да оказва помощ на християните и да бъде благосклонен към тях, за да могат да идват при него по море. Също така изпрати на Великия хан многобройни дарове, великолепни кристални вази и други предмети и ги натовари да предадат неговото послание. Господата Николо и Матео, както и отците ги взеха, помолиха го да ги благослови и тъй, четиримата заедно с Марко, син на Николо, тръгнаха на път. Достигнаха Аяс тъкмо когато Бундукдари, султан на Египет, нахлу в Армения с голяма сила и страшно опустоши страната. Пратениците продължиха своя път с риск на живота си. Монасите доминиканци видяха това и се уплашиха. Най-сетне те заявиха, че няма да продължат по-нататък, затова дадоха на господин Николо и Матео връчените им послания и пълномощия, сбогуваха се и заминаха заедно с Великия магистър на тамплиерите.

И тъй, господин Николо, господин Матео и Марко, син на Николо, поеха по пътя, яздиха и зиме, и лете, докато стигнаха до Великия хан, който по това време се намирал в град Кеменфу, голям и богат град. Няма да спомена онова, което видяха тук, за него ще говоря по-нататък, където му е мястото. Тук ще кажа

племенник на Великия хан на име Харизиера, християнин, вдигнал бунт срещу вуйчо си и навсякъде по пътищата изкопавали защитни окопи и вълчи ями, за да се отбраняват от враговете си.

само, че бяха принудени да странстват три и половина години поради снегове, дъждове и придошли реки, а и защото през зимата не можеха да яздят така бързо, както през лятото. И уверявам читателя, когато Великият хан узна, че господата Николо и Матео са на път, изпрати придворните си да изминат четиридесет дни път, за да ги посрещнат, а те добре ги приеха и всячески се грижеха за тях.

Какво повече да кажа? Щом господин Николо и господин Матео дойдоха в този голям град, отправиха се към главния дворец, където намериха Великия хан с голяма свита от знатни вельможи. Коленичиха пред него и му се поклониха най-смирено. Великият хан даде знак да станат и ги почете, и се отнесе добре с тях. Започна да ги разпитва за здравето им, за пътуването им, откакто били заминали. Братята го увериха, че пътували добре и се радвали да заварят Великия хан в цветущо здраве и отлично състояние. След това представиха писмата и посланията, които папата бе изпратил, и той бе твърде доволен от тях. Предадох му и светеното масло. Много се зарадва на него и високо го ценеше. Щом Великият хан видя младия Марко, попита кой е този младеж. „Господарю – отвърна господин Николо, – това е моят син и ваш слуга.“ „Той е добре дошъл при нас“ – каза Великият хан. Какво да разправам надълго – нека читателят знае, че Великият хан и неговата свита посрещнаха идването на пратениците с голямо веселие и тържество. Добре ги посрещнаха и всячески се грижеха за тях. Останаха в двора и бяха на почит над останалите князе.

Така се случи, че Марко, син на господин Николо, добре изучи обичаите на татарите, техния език и писмена. Мога да уверя читателя, че за краткото време в двора на Великия хан Марко научи четири езика и техните писмена. Той бе умен и по-разсъдлив от обикновените люде и Великият хан бе добре разположен към него заради изключителните му способности и качества. Ханът го изпрати с пратеничество в една страна на име Кара ян¹, разположена на шест месеца път. Момчето изпълни мисията си добре и умно. Неведнъж присъствал, когато пратеници, които

---

1 Дн. провинция Юнан, Западен Китай.

ханът бил изпратил по разни части на света, се завръщали и му докладвали за мисията, с която били натоварени, но не могли да кажат нищо за останалите страни, през които били минали, а чувал техният господар да ги нарича глупави и тъпи и да казва, че предпочитал да чуе доклади за тези непознати земи и за техните обичаи и нрави, отколкото отчет за работата, по която ги е изпратил. Натоварен с мисия, Марко тръгвал, като разбирал какво желаел ханът, и затова обръщал внимание на каквото ново и непознато виждал, за да може да докладва на Великия хан. Щом се завърнел, представял се пред хана и най-напред давал пълен отчет за работата, по която го били изпратили и която бе свършил добре. След това съобщавал за всякакви забележителни неща, които видял по пътя, и то толкова добре и изчерпателно, че ханът и останалите, които го слушали, били смаяни и си казали един на друг: „Този младеж, достигне ли зряла възраст, не може да не стане велик и голям мъж!“

Какво повече да кажа? Оттогава нататък този млад човек наричаха господин Марко Поло, така и ще го назовавам по-нататък в тази книга. И с пълно право, защото се показва опитен и способен мъж.

Какво повече има да разказвам? Така се случи, че господин Марко остана при Великия хан цели седемнадесет години и през всичкото време ханът непрестанно го натоварваше с особено важни мисии. Великият хан виждаше, че господин Марко му носи всякакви известия от всички страни и изпълнява онова, за което го изпращат, затова му поверяваше най-важните и най-далечните пратеничества. А господин Марко все така успешно се справяше с мисиите и носеше известия за много нови, невиждани неща и от непознати места. Великият хан пък беше много доволен от начина, по който извършваше възложеното, и много го ценеше, той бе много благосклонен към него и го допускаше толкова близо до себе си, че другите знатни от свитата му завиждаха. По този начин господин Марко успя да види много повече от страните от тази част на света от когото и да било друго, защото толкова нашироко обикаля по такива далечни места, както никой друг преди, и най-внимателно бе готов да ги изучава.

След всичкото време, което господин Николо, господин Матео и господин Марко бяха прекарвали при Великия хан, те започнаха да си говорят помежду си, че биха искали да се върнат обратно в родината си. Много пъти молеха хана да им разреши да заминат, но той бе толкова привързан към тях и така много държеше на тяхното общество, че нищо не можеше да го накара да ги пусне да си тръгнат.

Тогава стана така, че умря царица Булаган. Тя бе жена на Аргун, повелител на Леванта, и беше казала в завещанието си, че не желае друга жена да се възкачи на трона и да се ожени за Аргун, ако не е от нейния род. Затова Аргун избра трима князе от придворните, първия Улатай, Абушка – втория, и Коджа – третия, изпрати ги до Великия хан с великолепа свита, за да го помоли да изпрати знатната принцеса от рода на Булаган, покойната му царица. Тримата се явиха пред хана и му разкриха целта на пратеничеството си. Великият хан ги посрещна с почести, нагости ги и ги обгради с внимание. След това нареди да извикат чаровната и красива седемнадесетгодишна принцеса на име Кокачин от рода на царицата Булаган. Съобщи на тримата, че тя ще върви с тях – за което те бяха дошли. Те се съгласиха и бяха доволни. Всичко бе подготвено и свитата от слуги се построи, за да придружи новата жена на Аргун с полагащото ѝ се великолепие и разкош. Тогава тримата пратеници се сбогуваха с Великия хан, възседнаха конете и пътуваха осем месеца по същия път, по който бяха дошли. По пътя узнаха, че не може да се мине по него поради войната, започнала между някои от владетелите на татарите. И тъй като не можеха да продължат напред, против волята си бяха принудени да се върнат обратно в двора на Великия хан, комуто разказаха за случилото се.

По това време господин Марко тъкмо се бе върнал от едно пътуване до Индия и много имаше да разказва за странстванията си. А тримата князе, които видяха господин Николо, господин Матео и господин Марко, решиха, че биха искали да отпътуват с тези опитни латинци по море. Отидоха при Великия хан и го помолиха в знак на благоволенieto си към тях да ги изпрати по море и да позволи на тримата латинци да ги придружат. Велики-

ят хан, който бе много привързан към тях, както вече споменах, макар и неохотно, се съгласи и разреши на тримата латинци да съпроводят благородниците на Аргун и знатната принцеса.

Великият хан видя, че господата Николо, Матео и Марко са готови да отпътуват, и нареди да се явят пред него и им връчи две *пайдъз*, с които можеха да пътуват свободно из всичките му владения и където и да отидеха, щяха да осигурят храна за тях и слугите им. Натовари ги с послание за папата и кралете на Франция и Испания и другите християнски владетели. След това стъкми флотилия от четиринадесет кораба, всеки един с по четири мачти и много от тях с по дванадесет платна. Мога да дам и още подробности, но тъй като това ще отнеме много време, ще ги отмина. Най-малко четири-пет от корабите имаха екипажи от по двеста и петдесет до двеста и шестдесет души.

Корабите бяха готови и тримата благородници заедно със знатната принцеса, както и господата Николо, Матео и Марко се сбогуваха с Великия хан и с голяма свита се качиха на тях. Ханът им даде достатъчно припаси за две години. Какво повече да разкажа? Заминаха и плаваха цели три месеца, преди да достигнат до един остров, разположен на юг, наречен Ява¹. Това е твърде забележителен остров, за който ще разкажа в тази книга. Отплаваха от острова и – уверявам читателя – плаваха през Индийския океан цели осемнадесет месеца, преди да достигнат пристанището, за което се бяха отправили. И много забележителни неща видяха, които ще опиша в тази книга.

Нека кажа самата истина: когато се качиха на корабите, бяха шестстотин души, като не се броят моряците. От тях умряха всичките с изключение на осемнадесет. От тримата пратеници преживя само Коджа. От стоте жени от свитата само една умря.

Когато пристигнаха в царството на Аргун, откриха, че той е умрял и че неговият брат Хайхату управлява царството. Съответно на него предадох посланията и запитаха какво да правят с принцесата. Той изпрати отговор да я предадат на Казан, младия син на Аргун. По това време самият Казан се намираше в мест-

---

1 Става дума за о-в Суматра.

ността Сухото дърво на границата с Персия начело на 60 000 войска, като охраняваше някои от проходите, за да попречат на враждуващите народи да нахлуят в страната и я оплячкосат. Така и стана.

След това господата Николо, Матео и Марко се върнаха при Хайхату, защото им беше по път, и останаха тук девет месеца. После се сбогуваха с него и се отправиха на път. И нека кажа какво им даде Хайхату, както се полага на пратеници на Великия хан – даде им четири златни *пайдзъ*, всеки един дълбг един кубит и пет палеца широк и с тегло три-четири марки¹. Два от тях бяха с образа на сокол, единият с лъв, а последният – обикновена златна плочка без образ. На тях бе написано вечно да се тачи и прославя името на Великия хан в името на всевечния бог и който прекрачи волята му, ще бъде умъртвен и имуществото му отнето. По-нататък се нареждаше да се отнасят към тези пратеници с внимание и навсякъде в неговите владения да ги обслужват, както самият хан, да им се осигурят коне, храна и всякаква стража. И наистина беше така. И наистина понякога ги съпровождаха до двеста души конници, понякога повече – според случая – за да осигурят безопасното пътуване от една област към друга. А налагаше се да бъдат предпазливи, тъй като Хайхату не бе законен владетел и хората не се бояха да се нахвърлят върху пътниците, което не биха сторили, ако бяха поданици на един владетел, комуто са дали клетва за вярност².

И нещо повече, от което проличават добродетелите на тримата пратеници. Трябва да се знае, че господин Матео, господин Николо и господин Марко наистина се радваха на онази почит, за която споменах. Великият хан толкова им се доверяваше и толкова бе благосклонен към тях, че не само им повери принцеса Кокачин, но и дъщерята на царя на Мандзъ, за да я придружат

---

1 Мярка за тегло; приблизително 250 г.

2 Рамузио добавя, че нямало никакъв смисъл да се връщат при Хубилай, защото до тях достигнали известия за неговата смърт, настъпила през 1294 г. Въпреки това разказът продължава да говори за Хубилай, сякаш е жив.

двамата до Аргун, хан на Леванта. Вече казах как я доведоха по море с многобройната свита и голямото количество припаси. Сега нека разкажа как двете знатни принцеси бяха поверени на тримата пратеници. И тримата бяха над принцесите и се грижеха за тях като за собствени дъщери. А самите принцеси – прекрасни и млади момичета – гледаха на пратениците като на бащи, и при това им се подчиняваха. И наистина – уверявам читателя – царица Кокачин, понастоящем омъжена за Казан, сегашния владетел, бе силно привързана към тримата. Както тя самата, така и мъжът ѝ Казан бяха готови да помагат всячески, като че и тримата им бяха бащи. Защото, трябва да се знае, че когато господата Николо, Матео и Марко тръгнаха за родината си, тя много плака при раздялата.

Толкова по тези дела, в които тримата се отличиха. Повелителят им ги натовари да съпровождат твърде знатната принцеса до толкова далечна земя. А нека сега отминем тази тема и продължим разказа си. Тримата пратеници напуснаха Хайхату и се отправиха на път – язدهа на преходи всеки ден и достигнаха Трапезунд. От Трапезунд отплаваха за Константинопол, оттам за Негрипонт и от Негрипонт за Венеция. Това се случи през лето господне 1295. След този пролог започвам книгата.